

Afrapportering

Projektarbejde som platform for vidensamskabelse – gensidig værdiskabelse og 'impact' i PBL

Thomas Duus Henriksen
Rikke Kristine Nielsen
Tine Skovhauer Jørgensen

Institut for Kommunikation og Psykologi, KBH

Abstract

Denne afrapportering bygger på en undersøgelse af det udbytte eller impact, som værtsorganisationer har haft af at samarbejde med projektgrupper fra uddannelserne Kommunikation og Digitale Medier og Kandidatuddannelsen i Kommunikation, begge på Aalborg Universitet i København. På baggrund af projektarbejdet på 6.-8- semester i perioden forår 2015 til forår 2017 er udbyttet hos i alt syv værtsorganisationer blevet undersøgt. Undersøgelsen understreger betydningen af en formalisering af de udbytteafklarende processer, samt af de studerendes afrapportering til værtsorganisationen. Dette skyldes, at en uformel eller vag forventningsafklaring syntes at begrænse impact-potentialet, samt at en uhensigtsmæssig eller begrænsende afrapportering lægger en dæmper på værtsorganisationens efterfølgende impact-realiserings. Endeligt anbefales det at den videre dataindsamling systematiseres og institutionaliseres fra universitetets side.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
Indledning.....	3
Impact i forskningen, impact i PBL-projekter	3
Forestillinger om udbytte hos værtsorganisationen	5
Projektformalia	6
Samplingstrategi.....	6
Hvorfor den lave grad af tilbagemelding?.....	6
Vurdering af datagrundlag	6
Dataindsamling.....	7
Tema 1: Hvorfor går organisationer ind i projektsamarbejdet med studerende?.....	8
1) Barmhjertig stillen-sig-til-rådighed hos Energistyrelsen	8
2) Gensidighed og talentspotting hos Sticks'n'Sushi.....	8
3) Udbytteforventning hos Cowi	8
Et bricolage af deltagelsesincitamenter	9
Tema 2: De studerendes indledende relation til organisationen: Insider eller outsider?	9
Tema 3: Hvad betragtes som et udbytte for de deltagende organisationer?.....	10
a) Teoretisk inspiration.....	10
b) Empiriske undersøgelser	10

c) Analyser	10
d) Konkrete anbefalinger og løsningsforslag	10
Tema 4: Forventninger, forventningsafstemning og udbytte	11
Tema 5: Match mellem organisationens behov og de studerendes interesser	11
Tema 6: Afrapportering og formidling af projektresultater	12
Tema 7: Tidsplan, match og beslutningstiming.....	12
Tema 8: Universitet vs. Erhvervsliv: Hvis behov tilgodeses?.....	13
Tema 9: Værtsorganisationens return-of-investment	13
Tema 10: Vejleders rolle - skal mor eller far med ud?	14
Køreplan for samarbejde.....	15
Hvad bør de studerende stille som krav og love af leveringer?	15
Afrunding og diskussion	16
Bilag 1: Plug-and-play spørgeskemaer til Survey-Xact	18

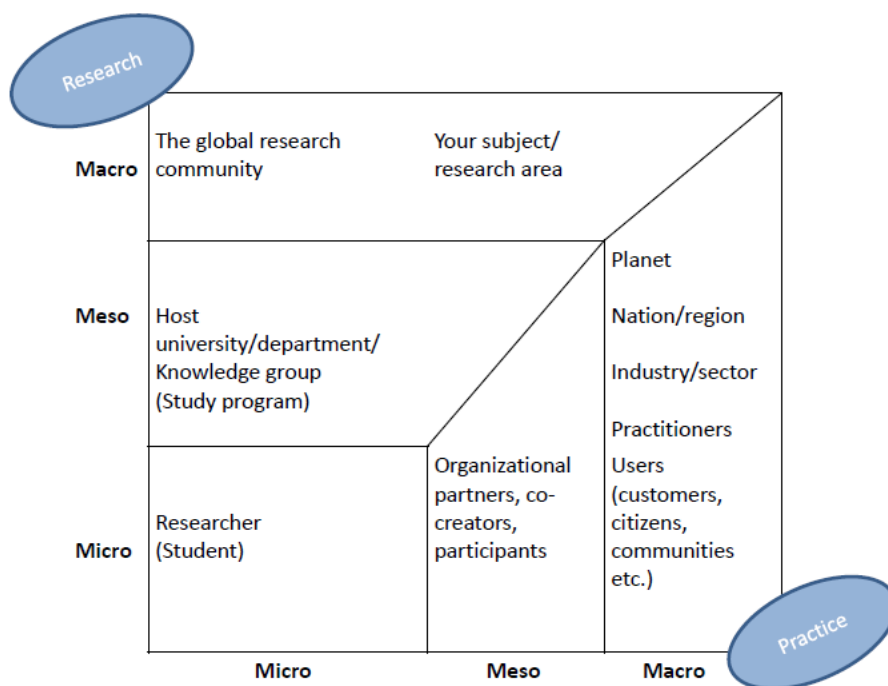
Indledning

Problembaseret læring (PBL) fremhæves for sit potential til at aktivere studerende og skabe eksemplarisk læring, der både øger læringen hos den enkelte studerende (/gruppe af studerende), samt den enkeltes arbejdsmarkedsværdi (employability). En overset dimension af Aalborg Universitets PBL-modellens læringspotentiale er imidlertid den læring, som finder sted hos de organisationer, som de studerende samarbejder med gennem deres projektforsløb. Formålet med *Projektarbejde som platform for vidensamkøbling – gensidig værdiskøbling og 'impact' i PBL* har været at undersøge det udbytte eller det impact, som projektsamarbejdet har haft for værtsorganisationens vedkommende, samt udvikle modeller og procedurer for løbende at a) styrke samarbejdet, b) styrke det gensidige udbytte, og c) fremadrettet indsamle viden om projektforsløbenes impact på dem.

En videreudvikling af PBL-modellen i forhold til eksterne samarbejdspartneres impact adresserer det stigende politiske pres på de videregående uddannelsesinstitutioners vidensproduktion for at skabe "impact" og "valorization" af den akademiske viden, der produceres – at gøre en forskel for det samfund, der har finansieret den. I forlængelse heraf er det en selvstændig pointe, at PBL-projekter der opererer inden for samfundsvidenskab og humaniora kan skabe værdi på en anden måde end den traditionelle instrumentelle naturvidenskabelige "impact"-tænkning, hvor praksisnytte ofte sidestilles med udvikling af kommercialiserbare slutresultater (jf. igangværende forskningsprojekt om impact i humaniora ved Humanomics Research Centre, AAU Kbh.). Et impact-perspektiv på PBL-modellen er også i tråd med "Viden for verden"-strategien, der blandt andet sigter mod (ud-)dannelse af fremtidsholdbare studerende, løsningsorientering og gensidighed i vidensamarbejder (jf. <http://www.strategi.aau.dk/strategiproces/>).

Impact i forskningen, impact i PBL-projekter

Dette projekt tager udgangspunkt i at videreudvikling PBL-modellen til at inddrage praktisk impact, dvs. konkret nytte af projektsamarbejde hos eksterne virksomheder/organisationer, der samarbejder med PBL-studerende. Projektet tager dermed afsæt i ideen om "double-impact" i forskningen (dvs. både akademisk impact og samtidig praktisk nytte for virksomheder, politikere og samfund), hvorved forskellige akademiske og ikke-akademiske stakeholdere drager nytte af akademisk frembragt viden før, under og/eller efter skabelsen af denne viden. Nærværende rapport tager udgangspunkt i den praktiske impact, der kan opstå sammen med en studiemæssige impact (dvs. opnåelse af læringsmål, tilegnelse af viden i overensstemmelse med studieordningen), når PBL projektsamarbejder sker i samarbejde med virksomheder/organisationer. Dette kan illustreres ved den nedenstående figur, hvor PBL-projekters nærmeste praktiske impact zone er i forhold til eksterne organisatoriske partnere (privat, offentlig, NGO):

Praktisk impact er i forskningen – og også i forhold til PBL-samarbejde – et omdiskuteret fænomen. Det er omdiskuteret, hvorvidt det er realistisk og ønskeligt at skabe praktisk impact i forskningen, ligesom det debatteres, hvordan vi skal forstå impact. Nogle forskere argumenterer for, at samarbejde med stakeholdere uden for akademiet er ønskeligt, men advarer samtidig mod at samarbejdet ikke må blive for tæt – forskerne kan holde en "sikkerhedsafstand" til sit felt og indtage en position, der er tæt nok på til at de kan "irritere" praksis, men samtidig er langt nok væk til, at de ikke bliver for påvirket (Kieser & Leiner, 2009, 2011). Andre forskere lægger op til næsten fuld integration mellem akademi og praksis og argumenterer for, at også kvalitetsvurdering af forskning bør ske i samarbejde med praksis (Svensson, Ellström, & Brulin, 2007), idet de fremhæver, at videnskab bør være dedikeret til at facilitere samfundsrelevante former for viden og agere i forhold til sociale udfordringer (Flyvbjerg, Landman, & Schram, 2012, p. 1).

På tilsvarende vis er ideen om at skabe impact i praksis en mangetydig og u håndgribelig størrelse. På et helt overordnet plan kan impact "be construed as the influence of our research on managerial practices or policies—and, if escalated further, the potential to create positive societal benefit" (George, 2016, p. 1869). Denne impact kan i sig selv ske gennem mange forskellige kanaler og antage mange forskellige materielle og immaterielle former. Forskningsfrihed afspejles således i impact-frihed, hvilket resulterer i et bredt spektrum af impact-muligheder. Dette gælder for forskningen, som i PBL-samarbejder, hvor man må forud mangfoldighed af forskellige typer af impact afhængig af studieretning, problemformulering og semester. Som et eksempel på mangfoldigheden af impact-former, opererer det britiske impact-evalueringssystem til bedømmelse af den praktiske impact, der skabes via universiteternes forskning, the UK Research Excellence Framework, men 3.700 unique veje til impact på tværs af 6.679 case studies (Pedersen & Hvidtfeldt, 2017).

Oveni dette allerede komplekse billede af praktisk impact kommer at begrebet impact både hentyder til "sammenstød, dvs. at der kontakt mellem forskning og praksis, men også til de konsekvenser, der måtte

komme ud af et sådan sammenstød; dvs. resultatet af at forskning og praksis støder sammen (Pedersen, 2016). I forhold til PBL-projektsamarbejder har vi ikke på forhånd sondret mellem nytteværdi i forhold til, at parterne overhovedet bringes sammen (impact som sammenstød), og nytteværdi der måtte komme ud af, at studerende og virksomheder samarbejder (impact som resultat). I første omgang fokuseres der på, om de deltagende virksomheder oplever en (positiv) impact – og i så fald hvad der opleves som positiv impact.

Forestillinger om udbytte hos værtsorganisationen

I forlængelse af dette udgangspunkt, har vi i projektet ligeledes haft en forforståelse af, at den oplevede impact hos værtsorganisationen er relateret til deres motivation for at indgå i projektsamarbejder med studerende – og at der måske slet ikke er en forventning om impact. Dvs. at virksomhederne ikke nødvendigvis hverken efterspørger eller forventer impact for at være tilfredse med projektsamarbejde med studerende.

Værtsorganisationernes forestillinger om udbytte har vist sig at være knyttet til deres begrundelser for at gå ind i samarbejdet. Sådanne begrundelser kan eksemplificeres ud fra følgende personae, som projektet har affødt:

1. "Back to school"-nostalgikere: Åh, hvor dejligt at være tilbage i skolen igen"- segmentet som bare elsker at mindes studietiden ved at have studerende i virksomheden.
2. Den tro alumnus: Dem der bare altid siger ja, hvis nogen fra vedkommendes uni henvender sig af en slags alma mater-motivation
3. Den fagprofessionelle corporate citizen: Alle fagfæller er velkomne!
4. Lomme-akademikeren: Går selv og sysler med noget forskning, er udviklingsorienteret og synes per definition at forskning og udvikling er sjovt og interessant. Går og tænker lidt på at blive vejleder eller tage noget undervisning. Elsker at være gæsteforelæser.
5. Dejligt med ekstra, gratis arbejdskraft; gate keeperen sidder ofte alene i sin funktion og kunne ærlig talt godt bruge lidt selskab og sparring - eller der mangler bare generelt hænder.
6. Rekruttering/employer branding: Knytte an til fremtidens arbejdskraft; brande sig selv som arbejdsgiver.
7. Corporate branding/symbolværdi - en del af samfundsansvar – man føler et fælles ansvar for at være med til at uddanne fremtidens arbejdstagere/CSR-tænkning
8. Familiefølelse/vennetjeneste: "Når nu det er Pouls datter, så kunne jeg ikke sige nej". Mødre, svigerfædre, nuværende eller tidligere kærestes, barndomsvenner osv. er ofte adgangsbilletten.
9. Kollega: "Hun er jo ansat som studentermedhjælp, så det synes jeg da bare skulle mangle".
10. "Lige det vi stod og manglede": De studerende rammer ned i en konkret problemstilling i virksomheden, som ens gate keeper godt vil levere et stykke godt arbejde med internt og nu ser muligheden for at få hjælp til at udføre.

Pointen er altså her, at mange værtsorganisationer ikke forventer sig noget særligt til at starte med, og så de er sikkert glade uanset hvad der sker. De går ikke ind i samarbejde, fordi de skal have noget ud af de studerendes projekt som sådan, men for at performe på helt andre parametre. For andre er der konkrete ønsker/forventninger, som de studerende skal leve op til og levere i forhold til. I begge tilfældet bliver råde- og mulighedsrummet for impact i PBL-projekter påvirket i positiv eller negativ retning. I det følgende præsenteres vores bestræbelser på empirisk af udfordre og udforske disse indledende forståelser gennem kvantitativ og kvalitativ dataindsamling hos virksomheder/organisationer, der har været samarbejdspartnere og værter for PBL-projektarbejder.

Projektformalia

Undersøgelsen er i forbindelse med 2016-PBL-udviklingsmidlerne blevet tildelt kr. 146.725,00 over perioden 1. februar 2017 til 30. november 2018. Projektet har undersøgt det impact samarbejdet med projektgrupper har haft for værtsorganisationerne.

Samplingstrategi

Fokus har været på at undersøge værtsorganisationernes oplevelse af at have samarbejdet med studerende fra Aalborg Universitet i København, og navnlig studerende fra uddannelserne 'Kommunikation og Digitale Medier' og 'Kandidatuddannelsen i Kommunikation'.

Med henblik på at undersøge organisationens udbytte, er undersøgelsen foretaget retrospektivt, og har derfor kun fokuseret på afsluttede projektsamarbejder. Kontakten til værtsorganisationerne er sket gennem tilkendegivelser fra de studerende, og fokus har været på projekter, som enten er affødt af organisationerne eller de studerende. Da fokus har været på projektsamarbejde, har specialer ikke været inkluderet i samplingen. Der har i stedet været fokus på projekter fra hhv. 6. 7. og 8. semester.

Ved hjælp fra studiesekretærene blev de indskrevne studerende på hhv. 7.-9. semester kontaktet med henblik på at få adgang til værtsorganisationen for deres hhv. 6., 7. eller 8. semesterprojekt. Samplingperioden strækker sig fra F2015 til F2017. På baggrund af forespørgsler til i alt 315 studerende er der tilkendegivet kontaktoplysninger fra syv projektgrupper og tilsvarende 7 værtsorganisationer.

Udover ovenstående tilkendegivelser har enkelte studerende meldt tilbage at de ikke samarbejdede med en ekstern organisation, men blot skrev om organisationen uden direkte kontakt (eksempelvis en virksomheds mediedækning). Gennemgående har vi måttet konstatere en meget lav grad af interesse fra de studerendes side.

Hvorfor den lave grad af tilbagemelding?

Bilateralt har vi konstateret at de studerende ikke har ønsket det potentielle kontrolelement, som kunne ligge i at undervisere kontakter værtsorganisationer. Et andet element har også været studerende, som måske har haft afgivet løfter om tilbagemelding til deres værtsorganisation, som de ikke har fået fulgt op på, og som de derfor ikke ønsker opmærksomheden henledt på. Tilsvarende har der været studerende, som har forsøgt at få deres værtsvirksomhed i tale i forhold til en afrapportering eller debriefing omkring projektets resultater, men ikke har kunnet få kontakt. I flere tilfælde har studerende sendt hele eller del af projektrapporten eller executive summary til virksomheden, som imidlertid ikke har responderet på eller kvitteret for modtagelsen af sådant materiale. I alle tilfælde skader det de studerendes engagement i at få skabt fornyet kontakt til deres tidligere værtsorganisation. Endelig sker der også hurtigt personaleudskiftninger eller organisationsforandringer i værtsorganisationerne, som gør, at det kan være vanskeligt at få kontakt til relevante kontaktpersoner i værtsorganisationer selv kort tid efter projektafslutningen.

Vurdering af datagrundlag

Grundet den ringe grad af tilkendegivelser må data betragtes som eksemplificerende casedata. Der kan derfor ikke udledes tendenser eller generaliseringer, men udelukkende tilvejebringes eksempler på oplevelser og overvejelser. Det antages at de deltagende værtsorganisationen alle har indgået i et positivt samarbejde med de studerende, og at der blandt ikke-tilkendegivelserne gemmer sig et antal mindre positive samarbejder. Karakterspændet for de tilknyttede projekter er 4 (jævnt) til 12 (fremragende).

Såfremt man fremadrettet ønsker en systematisk dataopsamling på problemstillingen, er anbefalingen at de studerende inden aflevering af deres projektrapport indleverer kontaktoplysninger på deres værtsorganisation, således at denne kan kontaktes efter eksamen. I bilag 1 er vedlagt to 'plug-and-play' spørgeskemaer til Survey-Xact, som kan anvendes til hhv. at indsamle kontakt- og projektoplysninger fra de studerende, samt indsamle impact-data fra værtsorganisationerne.

Dataindsamling:

Ud fra de studerendes tilkendegivelser er tilgængelige værtspersoner og gatekeepers blevet interviewet.

- Onboarding Group
- Cowi
- Arriva
- Energistyrelsen
- Sticks n' Sushi
- Beredsskabsstyrelsen
- Colas

Interviewene blev foretaget efterår 2017 af forskningsassistent Tine Skovhauer Jørgensen, og havde fokus på følgende temaer:

- Hvordan kom projektsamarbejdet i stand?
- Hvilke forventninger havde værtsorganisationen til samarbejdet?
- Hvordan var værtsorganisationen engageret i samarbejdet?
- Projektets formidling til værtsorganisationen
- Projektets impact for værtsorganisationen
- Værtsorganisationens anbefalinger til fremtidige samarbejder.

Interviewundersøgelsens resultater

De interviewede virksomheder beretter gennemgående positivt om samarbejdet med de studerende. Her skal der tages forbehold for samplingstrategien, og at det må formodes, at det kun er studerende, som har oplevet et positivt samarbejde, der har givet adgang til værtsorganisationen. På baggrund af interviewene kan følgende temaer udledes:

- 1) Hvorfor går organisationer ind i projektsamarbejdet med studerende?
- 2) De studerendes indledende relation til organisationen: Insider eller outsider?
- 3) Hvad betragtes som et udbytte for de deltagende organisationer?
- 4) Forventninger, forventningsafstemning og udbytte
- 5) Match mellem organisationens behov og de studerendes interesser
- 6) Afrapportering og formidling af projektresultater
- 7) Tidsplan, match og beslutningstiming
- 8) Universitet vs. Erhvervsliv: Hvis behov tilgodeses?
- 9) Værtsorganisationens return-of-investment
- 10) Vejleders rolle - skal mor eller far med ud?

Tema 1: Hvorfor går organisationer ind i projektsamarbejdet med studerende?

De deltagende organisationer udtrykker overordnet set tre typer af begrundelser for at gå ind i projektsamarbejder:

- 1) Barmhjertighed
Samarbejdet indgås med henblik på at hjælpe de studerende
- 2) Relationsopbygning
Samarbejdet indgås med henblik på gensidighed og på at opbygge en relation til de studerende.
- 3) Udbytteforventning
Samarbejdet indgås med henblik på at organisationen beriges af samarbejdet

En stor del af tilbagemeldingerne trækker på alle tre kategorier af incitamenter, omend i forskellig vægtning. Enkelte af virksomhederne giver udtryk for en mere omfattende brug af en enkelt kategori, og kan derfor anvendes til at eksemplificere kategorierne:

1) Barmhjertig stillen-sig-til-rådighed hos Energistyrelsen

Organisationen gik ind i samarbejdet for at stille sig til rådighed for de studerende. Her var en forhåbning, men ikke nogen forventning om at organisationen ville profitere af samarbejdet. Organisationens oplevede at man stillede sig til rådighed, men uden at gå dybere ind i samarbejdet. Den studerende, som agerede bindeled mellem organisationen og gruppen, var samtidig ansat hos Energistyrelsen, og kunne derved selv stå for videre adgang og kontakt ud i organisationen, hvorved kontaktpersonens opgave blev begrænset.

Samarbejdet blev afsluttet ved at de studerende præsenterede deres resultater for værtsorganisationen, og det affødte en god og konstruktiv dialog.

2) Gensidighed og talentspotting hos Sticks'n'Sushi

Hos virksomheden syntes man at det er spændende og givtigt at indgå i samarbejder med velforberejede og dygtige studerende. Man er tydelig om at man ikke indgår i samarbejdet for de studendes blå øjnes skyld, men går efter de spændende projektemner, som kan bidrage til virksomheden, eksempelvis ved at få kollegaerne til at reflektere.

Samarbejdet gav virksomheden mulighed for at spotte relevante talenter, som virksomheden kan gøre brug af i fremtiden, og det at have deltaget i projektarbejde betragtes generelt set som et positivt element på CV'et.

3) Udbytteforventning hos Cowi

Virksomheden stod overfor at skulle have undersøgt en problemstilling, hvorved BA-projektet kom som kaldet. Her så virksomheden projektsamarbejdet som en mulighed for at få løst en opgave gennem de studerende. Denne meget klare forventning skabte et krydspres for de studerende, hvor de både skulle tilgodese virksomhedens ønsker og universitetets krav. Undervejs blev samarbejdet udfordret af at de studerende så sig nødsaget til at skrive deres projekt, og i denne periode ikke kunne imødekomme virksomhedens ønsker om inputs og andre leveringer.

Samarbejdet kulminerede i et afrapporteringsmøde, hvor bl.a. kontaktpersonen og flere fra ledelsen deltog, og hvor de studerende fremlagde deres resultater.

Et bricolage af deltagelsesincitament

Som nævnt trækker værtsorganisationerne ofte på flere kategorier af incitament. Eksempelvis udtrykkes der hos Arriva et ønske om at hjælpe de studerende, men samtidig også en forventning om projektet kunne bidrage med viden, eller undersøge nogle af de antagelser, som herskede i organisationen. Hos Onboarding Group gives der udtryk for, dels at ville hjælpe en projektgruppe ud af et kuldsejlet projekt, hvor en anden værtsorganisation var sprunget fra, men samtidig også en oprigtig interesse for, hvad samarbejdet kunne afføde i form af ny viden eller fremtidige relationer. Med forbehold for datas omfang, syntes forskellige kombinationer af deltagelsesincitament at give genlyd i forskellige

Med forbehold for det begrænsede datagrundlag, lader der til at være en sammenhæng mellem virksomhedsincitament, forventningsafstemning og udbytte. Hos Energistyrelsen var incitamentet for at indgå i samarbejdet 'at stille sig til rådighed for de studerende'. Her var der ingen formel forventningsafstemning, og tilsvarende en oplevelse af ikke at have fået meget ud af samarbejdet. Hos Cowi var incitamentet for at indgå i samarbejdet netop en klar forventning hvad de studerende skulle bidrage med. Denne forventning blev dog stækket undervejs af en manglende afklaring af krav og forventninger, hvilket også lagde en dæmper på udbyttet.

Grundet den begrænsede datamængde kendes korrelationen mellem de tre forhold ikke, men på baggrund af det foreliggende grundlag tillader vi os at antage en positiv sammenhæng mellem hhv. deltagelsesincitament og forventningsafklaring, og udbytte.

Tema 2: De studerendes indledende relation til organisationen: Insider eller outsider?

Blandt de deltagende værtsorganisationer bemærkede flere kontaktpersoner hvordan relationen til de studerende påvirkede samarbejdet. Der fremhæves en række fordele ved at være organisationsintern, eksempelvis som ansat studentermedhjælp som så vælger at skrive projekt i organisationen. De nævnte fordele indbefatter kontakt, organisationsforståelse, kompetencer og intern adgang.

Kontakt henviser til hvorvidt værtsorganisationen vælger at være imødekommende overfor projektsamarbejdet. Flere steder i data fremhæves forgående kendskab til den studerende som stærkt medvirkende til at man valgte at indlede samarbejdet.

Organisationsforståelse henviser til, at interne beskrives som at have mindre behov for at blive sat ind i organisationens form, behov og kultur, og derigennem kan finde frem til projektemaer med et bedre match end hvis der havde været tale om en ekstern.

Kompetencer henviser til matchet mellem det som organisationen har behov for, og det som de studerende kan. Eksempelvis fremhæves det, at man ved eksterne ikke ved hvad de kommer med, og at det derfor kan være sværere at ramme et match, som har værdi for værtsorganisationen.

Intern adgang henviser til, at interne selv kan bemægtige sig relevante kommunikationskanaler, samt identificere relevante ressourcer og empirimuligheder, for derigennem at være mindre afhængige af og ressourcebelastende for kontaktpersonen.

Blandt de deltagende værtsorganisationer er der flere eksempler på forsøg på at nedbryde disse barrierer, eksempelvis via COWIs onboarding af studerende, eller ved at Arriva giver de studerende adgang til et klagøringscenter, hvorfra de selv kan opsøge den relevante empiri. I data udtrykkes der tydelige fordele ved interne studerende, og det er tydeligvis med i overvejelserne i forhold til hvilke samarbejder der

indgås. Et enkelt sted peges der dog på, at det at en studerende var intern, kan have medvirket til at gøre forventningsafklaringen mere implicit.

Tema 3: Hvad betragtes som et udbytte for de deltagende organisationer?

De deltagende værtsorganisationer udtrykker forskellige udlægninger af hvad der kan betragtes som et udbytte.

a) Teoretisk inspiration

Et personligt incitament blandt de interviewede gatekeepers og kontaktpersoner, var at holde sig teoretisk opdateret indenfor et givent felt, eller at blive udfordret med en anderledes tilgang. I andre tilfælde var der tale om specialviden (eksempelvis om evaluering), som værtsorganisationen manglede.

I data fremstår et paradoks omkring den teoretiske inspiration. På den ene side gives der udtryk for at ville bruge de studerende til at holde sig opdateret indenfor feltet, men tilsvarende også at teoriafsnit i fremsendte projektrapporter ofte springes over til fordel for data, analyser og anbefalinger. Det er derfor uklart hvordan den teoretiske inspiration forventes at finde sted og bidrage.

b) Empiriske undersøgelser

Flere af undersøgelsens informanter giver udtryk for de studerendes empiriske undersøgelser og det genererede data som væsentligt bidrag. Her kan der være tale om afklaring af forhold, som værtsorganisationen allerede har antagelser om, og som så enten af- eller bekræftes (eksempelvis holdninger blandt medarbejdere, eller deres forhold), at skabe et billede af medarbejdernes kommunikationsoplevelse (eksempelvis af ledelsens strategikommunikation), eller tilvejebringe ny viden (eksempelvis om kunders medieforbrug). Her betragtes adgangen til rådata og de studerendes analyser som relevante bidrag for værtsorganisationen.

De empiriske undersøgelser, som studerende foretager, har hyppigt karakter af at være noget, som værtsorganisationen ikke har ressourcer til at gennemføre, og hvor de studerende leverer undersøgende blikke ud i organisationen. Det kan skyldes manglende viden på området, eller en strategisk nedprioritering. Hos Beredsskabsstyrelsen gives der udtryk for, at hvis en undersøgelse har strategisk prioritet, bliver den købt hos en ekstern (eksempelvis Epinion), hvorved de studerendes undersøgelser betragtes som et supplement. Data udtrykker delte meninger om hvorvidt studerende kan sættes til at gennemføre strategisk vigtige undersøgelser, hvilket dels vedrører de studerendes niveau (bachelor, kandidat eller specialniveau), og dels hvilke krav man som værtsorganisationen kan stille til deres leveringer og prioriteringer.

c) Analyser

De studerendes analyser fremhæves i data, dels af de studerende som noget der er værd at læse, og dels som et område, hvor værtsorganisationen kan blive overrasket af et perspektiv udefra. Flere informanter går dog til analyserne uden en forventning om at kunne lære noget nyt, hvilket de begrundes i egen, tilsvarende uddannelsesbaggrund, erfaring, at de er autoriteten indenfor området, de studerendes niveau, eller at de studerende kun opnår en perifer berøring med organisationen eller temaet.

d) Konkrete anbefalinger og løsningsforslag

Vurderinger, anbefalinger og løsningsforslag syntes at stå øverst på værtsorganisationernes ønsker til udbytte. Flere steder efterspørges der executive summaries, one-pagers eller 4-siders resumeer, som udarbejdes på baggrund af projektrapporten. Formålet med disse formidlingsvenlige omskrivninger er dels

at spare læseren for at skulle sortere løsninger og anbefalinger fra teoretisk polemik og metodiske refleksioner, og dels at formidle dem i et format, som let kan diffunderes ud i organisationen. Flere nævner behovet for at kunne rundsende projektrapporten i et spiseligt format, så den ikke ender i skrivebordsskuffen og ikke kommer videre. Endvidere peges der på, at udfærdigelse og præsentation af arbejdets resultater i et kort format kan være en givtig øvelse for de studerende.

Kvaliteten af de udviklede løsninger kan bedst beskrives som blandet. Flere peger på, at anbefalingerne ikke giver anledning til overraskelser eller radikale ændringer, men i højere grad bekræfter eksisterende antagelser. I enkelte tilfælde var havde resultaterne vist sig at være overraskede i forhold til organisationens antagelser, og dermed noget at arbejde videre med.

Tema 4: Forventninger, forventningsafstemning og udbytte

Den indledende, formelle forventningsafstemning syntes i data nærmere at være udtagelsen end reglen. I stedet berettes der om uformelle forventningsafstemninger, samt om udfordringer i kølvandet på manglende eller utilstrækkelig forventningsafstemning. Flere af værtsorganisationerne beretter om en uformel afklaring, samt en lav grad af forventninger. Tilsvarende beretter COWI om usikkerheden omkring hvilke krav der kan stilles til de studerende som en direkte konsekvens af en utilstrækkelig forventningsafstemning, samt hvordan dens fravær påvirker værtsorganisationens udbytte negativt. Hos Energistyrelsen efterlader den manglende forventningsafstemning værtsorganisationen med en forhåbning om at samarbejdet med de studerende vil skabe et input til organisationen, og hos Onboarding Group påvirkede den manglende forventningsafklaring udbyttet i nedadgående retning. Kun hos COWI gives der direkte udtryk for at værtsorganisationens udbytte kunne have været højere, hvis forventningsafstemningen havde været bedre.

Data afspejler en direkte sammenhæng mellem manglende forventningsafstemning og lave forventninger. Forventningsafklaringen handler ikke blot om afklaring af eksisterende forventninger, men også forventningsgenererende. Gennem gensidig afklaring af værtsorganisationens forventninger og de studerendes (og derigennem universitetets) forventninger, kan der etableres nye, gensidige forventninger, samt en social kontrakt om samarbejdets forløb og omfang. Dette giver begge parter mulighed for at indtræde i en proaktiv position, frem for forhåbningsfuld-afventende position.

Flere organisationer fremhæver, at de formentlig ville have gjort mere ud af forventningsafstemningen hvis der havde været tale om studerende udefra. Her kan det ses som en forventningsmæssig sovepude at der er tale om et samarbejde med studerende, hvoraf en af dem allerede er intern.

Tema 5: Match mellem organisationens behov og de studerendes interesser

Blandt informanterne fra de deltagende værtsorganisationer, kunne der observeres følgende kategorier af match

- **Stærk overensstemmende tematisk interesse** (eksempelvis COWI)
Denne beskrives som potentielt befordrende for værtsorganisationens udbytte. Ved at være potentielt givtigt for værtsorganisationen, skabes der på den side et engagement i at realisere det potentielle udbytte, men samtidig også en forventningspres i forhold til omfang og kvalitet af leveringer.

- **Begrænset projektmæssig overensstemmelse**
Denne beskrives som potentielt, men ikke forventeligt bidragende. Udbyttet er her et wildcard, som kan vise sig givtigt, og hvor usikkerhedsmomentet afføder en mere afventende deltagelse fra værtsorganisationens side. Et eksempel Beredskabsstyrelsen, hvor de studerendes undersøgelse blev betragtet som et supplement, og hvor bidraget blev en bekræftelse af eksisterende antagelser.
- **Aftagende match** (eksempelvis Onboarding Group)
Denne beskrives som et indledende match, som gradvist udvandes ved at værtsorganisationen eller de studerende bevæger sig i anden retning. Her handler det om at de indledende forhandlinger ikke er tilstrækkelige, og eksempelvis ikke får klarlagt behov og forventninger til bunds, således at samarbejdet stævner ud i et forkert tema.

Tema 6: Afrapportering og formidling af projektræsultater

For at kunne diffundere de studerendes resultater, må de formidles i et format som kan bruges internt i organisationen. Flere informanter efterspørger en nedkortet version af de studerendes projekter, gerne i et fastlagt format på 1-4 sider. Flere af informanterne giver udtryk for at have modtaget de studerendes færdige projekt efterfølgende, nogle læser dem, andre læser dem selektivt (eksempelvis med fokus på problembeskrivelse, analyse og konklusion), og andre arkiverer dem blot. Der efterspørgeres blandt informanterne en nedkortet udgave, gerne i form af et executive summary, eller som powerpoint slides, som kan diffunderes ud i organisationen. Ingen af informanterne giver udtryk for at have videregivet projektet som helhed til kollegaer, og nogle værger sig end dog ved tanken.

Blandt informanterne fremhæves det, at det ikke kun er gavnligt for værtsorganisationens udbytte, men også vil være givtigt for de studerende, at omskrive deres resultater og løsningsforslag til et format, som er mere spiseligt for eksempelvis en direktion eller et ledelsesteam. En sådan levering kunne samtidig tjene som konklusion på samarbejdet.

Tema 7: Tidsplan, match og beslutningstiming

Det er ikke altid, at virksomhedens og universitetets tidsplaner passer sammen, og det bringer de studerende i et krydspres, og som kan gøre det svært at bidrage til virksomhedens udbytte. Idet de studerende følger universitetets tidsplan (semester, projektperiode, -aflevering og eksamen), er det denne tidsplan de går til samarbejdet med værtsorganisationen med. Aftalen skal gerne i stand i begyndelsen af projektperioden, data skal indsamles, analyseres, og projektet skal skrives inden aflevering. Herefter kommer en mulighed for at præsentere resultaterne for værtsorganisationen, enten før eller efter eksamen.

Værtsorganisationerne følger deres egen årshjul, og deres projekter igen sine egne planer. Onboarding Group peger på, at adgang til felten (eksempelvis produktlancering og -test, eller adgang til relevante nøglepersoner), er kritisk for at de studerende kan få en empirisk forståelse for det fænomen de undersøger. [Hos COWI brugte kontaktpersonen tid på at onboard de studerende, og dermed give de studerende baggrundsviden om virksomhedens kultur, behovet for undersøgelsen, og informere dem om anden planlagt undersøgelse.](#) Herefter kunne de studerende påbegynde deres undersøgelser i organisationen.

Der skal være nogle relevante begivenheder tilgængelige for de studerende, og det undersøge skal have en aktualitet for værtsorganisationen. Hvis det ikke er tilstede, udfordres de studerendes undersøgelse, og tilsvarende mindskes organisationens udbytte. Eksempelvis påpeger Energistyrelsen, at de studerende kom

ind i et projekt på et tidspunkt hvor mange af de vigtige beslutninger allerede var taget, hvilket dels begrænsede de studerendes adgang til projektet, og dels begrænsede deres mulighed for at påvirke processen. Onboarding Group peger på, at de studerende, grundet deres eksamensaflevering og –forløb, ikke kunne nå at få adgang til den produkttest, som de skulle udvikle en evaluering til. Endvidere peger COWI på, at de studerendes undersøgelse havde et omfattende overlap med en netop gennemført undersøgelse, og at man fra virksomheden ikke ønskede at bruge arbejdstid på at deres 500 medarbejdere skulle besvare samme spørgsmål på ny. Det er derfor væsentligt, både for de studerendes udbytte, og for deres mulighed for at sætte et effektmæssigt aftryk i organisationen, at universitetets og værtsorganisationens tidsplaner giver de studerende adgang til de centrale processer i projektet.

Tema 8: Universitet vs. Erhvervsliv: Hvis behov tilgodeses?

For værtsorganisationen påvirkes udbyttet unægtelig af at de studerende skal tilgodeses en række studieordningskrav fra deres studie, og som de vælger at prioritere – til tider på bekostning af værtsorganisationens behov. Eksempelvis valgte en gruppe at prioritere deres projektskrivning frem for at møde hos værtsorganisationen og præsentere sine resultater. Samtidig stilles der fra universitetet krav om en række formalia, herunder videnskabelig forankring, metodeovervejelser og projektomfang. For mere udbytteorienterede værtsorganisationer er konsekvensen, at de studerende bruger en del af deres tid på aktiviteter, som ikke opleves at bidrage til virksomhedens udbytte og opgaveløsning. Blandt informanterne peges der på behovet for et mere praktiklignende samarbejde, hvor de studerende er underlagt mere vide rammer, som muliggør mere deltagelses- og praksisorienterede læringsforløb. Eksempelvis peger COWI på muligheden for at de studerende lærer gennem deltagelse virksomhedens opgaveløsning, frem for at køre deres eget projekt i organisationen.

For de mere barmhjertighedsorienterede værtsorganisationer syntes konsekvensen at være, at virksomhederne stiller sig til rådighed, men ikke stiller de store forventninger til hvad de studerende måtte levere. Flere informanter pegede på de studerendes bidrag som inspiration, med forhåbning, men uden forventning om en egentlig brugbarhed.

Der hersker enighed data om at krydspresset mellem værtsorganisationens og universitetets forventninger ikke er befordrende for de studerende. For nogle værtsorganisationer er løsningen at dæmpe sine forventninger, og større grad betragte samarbejdet som deltagelse i en universitetsopgave, hvorimod andre foreslår at universitetets krav slækkes.

Tema 9: Værtsorganisationens return-of-investment

For værtsorganisationen vil samarbejdet med studerende altid indbefatte en udgift af en eller anden størrelse, typisk i form af arbejdstid hos kontaktpersonen og blandt dem som projektet vedrører. Denne opgørelse kan være implicit eller eksplicit. Hos Arriva gav man adgang til en række nøglepersoner, samt adgang til at spørge chauffører på et klagøringscenter om de havde tid til at deltage. Hos COWI gav man endvidere adgang til at udsende et spørgeskema til 500 medarbejdere, hvorved omkostningen ved samarbejdet blev eksplicit.

Sideløbende med det direkte tidsforbrug, indbefatter samarbejdet også en alternativomkostning. At kontaktpersonen afser tid til samarbejdet indbefatter en afvejning af, at denne tid skal tages fra andre aktiviteter. Investeringen ses derfor ikke udelukkende i lyset af direkte tidsforbrug, men også ud fra hvordan den tid kunne have været brugt anderledes. Det er altså ikke kun et spørgsmål om hvorvidt værtsorganisationen har tid til samarbejdet, men om der er mulighed for at flytte tid fra andre aktiviteter af hensyn til samarbejdet. Denne faktor bliver særlig udtalt i data, da adskillige værtsorganisationer fremfører,

at de ikke har haft tid til at læse rapporten efterfølgende, læse ud over konklusionen, haft tid til at gå videre med konklusionerne, etc.

Ved at der investeres et mindre engagement i projektet, skabes der samtidig en mindre forventning til udbyttet. Når værtsorganisationen begynder at investere sig selv i projektet, enten ressourcemæssigt eller emotionelt, skabes der samtidig en større forventning til at investeringen matches rent udbyttmæssigt. I data rapporterer kontaktpersonerne at have brugt i intervallet 5-10 timer på projektsamarbejdet, hertil kommer selve undersøgelsens tidsforbrug ude i organisationen, samt at have stillet eksempelvis ulancerede strategier eller testprodukter til rådighed for de studerende.

Blandt flere af de adspurgte værtsorganisationer blev der peget på, at de studerendes forventede niveau og deres fokus satte en dæmper på udbyttet. Et sted fremhæves, at det først er på PhD niveau, at resultaterne bliver interessante, et andet at det først er på specialniveau, hvor det længerevarende samarbejde kan blive til guldgrube. En sådan generisk kategorisering kan bidrage til at dæmpe forventningerne, og derigennem værtsorganisationens investering.

”Man skal heller ikke være naiv og tro, at en opgave går videre op i vores executivegruppe og så bliver der truffet beslutninger på baggrund af det.”

Tilsvarende peges der på, at studerende som henvender sig med et meget snævert projektfokus, ikke nødvendigvis er særlig gode til at matche dette med værtsorganisationens behov. Hos Onboarding Group efterspørges en mere ydmyg, etnografisk tilgang, hvor værtsorganisationens behov bliver mere fremtrædende, og hos Arriva efterspørges en mere bred, tematisk tilgang, hvor virksomheden har mulighed for at byde ind med sine problematikker.

”Altså hvis det stod til mig, så kunne det jo være rart, at gruppen kom og sagde, at vi synes det her område er interessant, hvad vil I gerne vide noget mere om? Kan vi ligesom finde et mødested, så I rent faktisk kan bruge det vi laver, så I kan få noget konkret ud af det?” .. ”Så tror jeg bare, at så skulle jeg have brugt endnu mere tid på det, og det var jeg nok ikke interesseret i, fordi det ikke var et projekt, som jeg kunne sætte præg på”.

Tema 10: Vejleders rolle - skal mor eller far med ud?

Blandt de deltagende værtsorganisationer hersker der forskellige meninger om hvilken rolle vejleder skal spille, og navnlig om vedkommende skal indblandes i relationen med virksomheden. I den ene ende af skala peger Colas på, at de studerende har et fint overblik, og selv kan varetage kontakten og samarbejdet med organisationen. I den anden ende peger Onboarding Group på behovet for at vejleder bidrager til at kridte banen op, og bl.a. afklare universitetets forventninger og det gensidige tidsforbrug. Hos Arriva udtrykkes der nervøsitet over om det vil skræmme virksomheder væk, simpelthen fordi det bliver for omfattende at gå ind i. Ikke desto mindre udtrykkes der et behov for at rammen for samarbejdet gøre klart for alle, og at der bør udvikles en proces til at skabe denne klarhed.

Det er i forhold til dette punkt afgørende, at de projekter der danner grundlag for nærværende rapport er tilfælde, hvor vejlederen eller andre underviserressourcer ikke har været den primære motor i kontakten til virksomheden. Dvs. at der ikke har været tale om formaliserede samarbejder mellem AAU og en bestemt uddannelsesretning eller underviser omkring såkaldt client-sponsored student projects. Der er nogle klare impact-fordele ved, at arbejde med formaliserede samarbejdsaftaler. Dels giver denne form for samarbejde mulighed for at inddrage studerende i samarbejds- og forskningsprocesser, som deres undervisere selv varetager; dvs. ved selvsyn kommer tæt på en forskningsproces eller måske ligefrem er en delproducent til den proces.

Herudover begrænser det risikomomentet i access negotiation-fasen betragteligt - dels er det på forhånd clearet, at virksomheden vil sige ja og ikke mindst kan forventes overhovedet eller hurtigt at respondere på henvendelser fra de studerende. Dels har professionelle "access negotiators" allerede klarlagt rammerne for samarbejde, opbygget en tillidsrelationen til virksomheden (en tillid/troværdighed, som de studerende til en vis grad låner/som smitter af på dem på godt og ondt). De studerende står ikke i en kold kanvas-salgssituation, hvor udkommet af at kontakte en virksomhed er usikkert, ligesom de selv skal stå for at forhandle deres spillerum i virksomheden på plads. De virksomheder, der har indgået en aftale med en underviser, har dog sikkert højere forventninger til, hvad deres udbytte skal være af sådan et arrangement end dem, der kontaktes kold kanvas. Alt afhængig af, hvilket læringsudbytte man som underviser helst ser, at de studerende har af deres projektarbejde, er der fordele og ulemper ved at hjælpe med denne proces eller ej: Hvis man fx er ude i en situation, hvor læringsudbyttet gerne skulle være produktion af et bestemt produkt, ja så er det smartere, at man bruger så lidt tid som muligt på de indledende øvelser, og også er sikker på fra relationens start, at der vil være mulighed for i denne relation af skulle levere det produkt, som fagets læringsmål siger at man skal. I andre tilfælde vil selve salgsprocessen og acces negotiation-fasen være en del af det, der skal læres. Virksomhedsrespondenterne i nærværende rapport lægger op til et tættere samarbejde uden at det dog er et formaliseret samarbejde – en mellemvej, som styrker impact-potentialet, uden at de studerendes fratages det læringspotentiale, der ligger i selv at skulle forhandling impact-råderummet frem.

Køreplan for samarbejde

Blandt de deltagende værtsorganisationer efterspørges der en afklaring om hvad de siger ja til, hvilke krav de studerende skal indfri, og hvilke krav de kan stille til de studerende. Eksempelvis efterspørger COWI et afklaringsmøde hvor vejleder deltog. Andre steder efterspørges der en visualisering af forløbet, hvor leveringer og aktiviteter tegnes ind for at skabe gennemsigtighed om processens forløb og deadlines. En sådan visualisering kan eksempelvis udarbejdes i forbindelse med forventningsafklaringen, og tjene som et kvalificerende grundlag.

Aktivitet	Påvirkes af
Kontaktetablering og indledende møde	Tematisk match Er den studerende intern
Forventningsafklaring	Manglende tematisk match Er den studerende intern? Engagement Timing
Undersøgelsen og aktivitetsdeltagelse	Timing Tematisk match
Aflevering og andre leveringer	Tematisk match Rapport, executive abstract, præsentation

Hertil må de studerende supplere med universitetets forventninger, krav og deadlines.

Hvad bør de studerende stille som krav og love af leveringer?

De studerende bør kunne stille krav om at virksomhedens kontaktperson / gatekeeper samlet set stiller en arbejdsdag til rådighed for projektet, samt at de studerende gives adgang til at undersøge et tema i praksis. Det ses ikke som tilstrækkeligt at de studerende gives adgang til at undersøge en ledelsesmæssig problematik ved at interview en leder. Her må gruppen have adgang til et triangulerende perspektiv,

eksempelvis ved at kunne tale med berørte medarbejdere, eller tilsvarende. Her spiller timingen en væsentlig rolle, eksempelvis i forhold til at have adgang til relevante præsentationer, lanceringer eller produkttests indenfor projektperioden.

”Det er ikke bare gratis arbejdskraft, desværre”

Det skal understreges at de studerende ikke henvender sig som praktikanter eller gratis arbejdskraft, men at de tilbyder at undersøge et tema for værtsorganisationen mod at denne stiller sig til rådighed. De studerende kan forpligtes på at levere et løsningsforslag, men ikke på at levere en løsning på eller håndtering af et konkret problem.

De studerende bør til gengæld forpligtes på, under hensyntagen til deres projektforsløb, at levere deres resultater i et format, som er anvendeligt for værtsorganisationen, eksempelvis i form af et executive summary og en mundtlig præsentation for værtsorganisationen.

Afrunding og diskussion

På baggrund af det indsamlede data, kan der opsummerende tales om et impact-potentiale og en impact-realisering.

Impactpotentialet påvirkes af projektets kvalitet, her betragtet som

- Værtsorganisationens incitament til at indgå i samarbejdet
- De studerendes relation til værtsorganisationen
- Forventningsniveau og –afstemning
- Match mellem organisationens og projektgruppens interesser
- Projekttiming
- De studerendes engagement i processen

Impact-realiserings påvirkes af aktiviteterne hos værtsorganisationen, her betragtet som

- Værtsorganisationens investering i projektsamarbejdet
- Projektgruppens afrapportering og det videre arbejde med de afrapporterede resultater.

Projektarbejde er en hjørnesteen i PBL-modellen, som ikke alene har potentiale til at skabe impact – der er også potential for at hjælpe de studerende tættere på arbejdsmarkedet og ved at give dem lejlighed til at "trykprøve" deres faglighed i praksis, mens de stadig har mulighed for at foretage justeringer uden alt for mange omkostninger. Derigennem adresseres også den politiske tiltagende interesse for "employability" - arbejdsmarkedsværdi af de studerende på de videregående uddannelser. På et pressemøde d. 17. september 2018 præsenterede Tommy Ahlers regeringens udspil: "Fleksible universitetsuddannelser til fremtiden", der blandt andet fremhævede tættere tilknytninger til arbejdsmarkedet (erhvervslivet og organisationer): "Dette skal blandt andet ske ved, at uddannelserne i meget højere grad skal ligne det arbejdsmarked, de studerende kommer ud på". (Se blandt andet denne video optaget på AAU Aalborg, hvor studerende og ministeren udtaler sig om det nye udspil, der i øvrigt har fået all-round positiv modtagelse, <https://youtu.be/4QK-zt14Yjs>). Praktikforløbet skriver sig direkte ind i denne agenda, som en måde at bringe studerende og erhvervsliv/organisationer tættere sammen med henblik på kompetencekalibrering.

Det er dermed en selvstændig pointe i forhold til PBL-virksomhedssamarbejde at det ikke bare bidrager til universiteters samfunds-impact, (jf. AAU-strategi), men også kan bidrage til de studerendes employability, der jo i stigende grad er i fokus, ikke mindst på grund af employability-

fokus i tildelingen af midler til universiteterne. Bidraget til employability gennem fokus på impact i projektsamarbejder kan fremmes, fordi man ved at have fokus på impact i projekter ikke bare lærer, hvordan impact skabes (hvordan kan man designe undersøgelsesprocessen, så der skabes grobund for gensidig værdiskabelse?), men også hvad praksisnytte overhovedet er for en størrelse; dvs. opbygge en forståelse for, hvad der opleves overhovedet som værdiskabende for andre? Herigennem bliver man klogere på, hvordan den viden, man selv har, kan opleves som værdiskabende (eller ikke) for andre uden for studie/forskningsmiljøet, hvilket netop er en "kompetenceoversættelses-/kompetenceframing"-proces, der er befordrende for:

- at få et job, hvor besvarelsen af spørgsmål "Hvad kan jeg bidrage med?" formuleret i et modtager-målgruppeorienteret perspektiv står centralt, men også for
- at blive oplevet som en arbejdstager, der bidrager positivt på den arbejdsplads, hvor man forhåbentlig bliver ansat på et tidspunkt.
- At kunne præcisere egne kompetencer på en måde, der kan gøres til et produkt/service, som nogen er villige til at betale for – en pointe, som i særdeleshed er relevant, for studerende, der frister en tilværelse i det akademiske prækariat, hvor man - en kortere eller længere periode - bliver "ø-hopper" på arbejdsmarkedet, tilknyttet projekter mm. eller simpelthen vil slå sig op som selvstændig (konsulent) mere permanent.

Gennem PBL-samarbejde med eksterne skaber studerende netværk til fremtidige samarbejder (projekter, ansættelser eller noget helt tredje) for sig selv. Men de kan også bane vejen for andre studerende ved at efterlade et godt indtryk. Samtidig er de nuværende PBL-studerende forhåbentligt også de fremtidige praktikere og projektværter, som gerne vil samarbejde og engagere sig i projekter med studerende - og er gode til at håndtere samarbejde med studerende (og forskere for den sags skyld). En analyse fra Dansk Industri i 2016 har vist, at AAU var det mest attraktive universitet at samarbejde med. Vi skal værne om og udbygge vores gode omdømme. I forhold til projektsamarbejde er de studerende også ambassadører for universitetets brand, hvilket i sig selv gør det relevant at sikre, at det foregår på en gensidigt udbytterig facon.

Et første trin på den vej er imidlertid, at få større viden om, hvordan og i hvilket omfang samarbejde faktisk foregår i dag. Et sådant mere solidt vidensgrundlag vil gøre det muligt at tage strategisk og didaktisk stilling til, i hvilket omfang man vil høste de muligheder for impact og employability sådanne samarbejder repræsenterer – og hvordan man vil undgå de faldgruber, der er forbundet med at hæve barren for projektsamarbejde med eksterne. Dette projekt viser, at det er nødvendigt at tilsikre adgangen til samarbejdsvirksomhederne helst allerede fra starten af projektperioden, og at dataindsamling i forhold til projektet skal ske i umiddelbar forlængelse af projektaflevering/-eksamen. I bilag 1 findes to 'plug-and-play' spørgeskemaer til integration i Survey-Xact. Det første er til systematisk indsamling af de studerendes projektdata, samt til at tilskynde en formaliseret forventningsafstemning. Det andet er til indsamling af data om samarbejde og impact blandt de deltagende værtsorganisationer.

Endeligt peger resultaterne på at samarbejdet mellem studerende og værtsorganisationer kan styrkes, og kvaliteten løftes gennem en formalisering af hhv. forventningsafstemning og afrapportering til værtsorganisationen.

Bilag 1: Plug-and-play spørgeskemaer til Survey-Xact

Oprettelse af spørgeskema til indsamling af projektoplysninger

Oprettelse af spørgeskema til de studerende

Log på Survey-Xact og opret en ny måling

Tryk Spørgeskemaer og Rediger spørgsmål i QuickQuest

Oprettelse af spørgeskema

Nu skal spørgeskemaet importeres. Det gøres ved at trykke på tastaturikonet øverst (Indsæt fra tekst). Her kopieres nedenstående test ind:

(spørgeskemaet starter her og denne linje skal ikke kopieres)

Hvilket semester er du på?*

Hvilken uddannelse/gren er du på?*

KDM (1.-5. semester)

KDM Informationsvidenskab (6. semester)

KDM Kommunikation (6. semester)

Kommunikation (kandidat)

Informationsvidenskab (kandidat)

Hvad er jeres gruppenummer?*

Hvor mange deltagere er I i gruppen?*

Skriv venligst navnene på de øvrige gruppemedlemmer*

Hvem er jeres projektvejleder?*

Skriv en ultrakort beskrivelse af projektet. Denne beskrivelse skal bruges til at minde kontaktpersonen om projektet.*

Primær kontaktperson navn*

Primær kontaktperson titel*

Primær kontaktperson emailadresse*

Primær kontaktperson telefonnummer*

Sekundær kontaktperson navn

Sekundær kontaktperson titel

Sekundær kontaktperson emailadresse

Sekundær kontaktperson telefonnummer

Hvornår foretages der forventningsafstemning med værtsorganisationen?*

Hvem fra værtsorganisationen foretages forventningsafstemningen med?*

Hvilke forventninger går du ind til forventningsafstemningen med?*

Hvad resulterede forventningsafstemningen i?

Leveringer: Er der lavet aftaler om udlevering af projektrapporten?*

Leveringer: Er der lavet aftaler om levering af executive summary eller anden forkortet version?*

Leveringer: Er der lavet aftaler om andre leveringer (præsentationer, workshops, andet)?*

Eventuelle kommentarer (herunder hvis ikke I ønsker at kontaktpersonerne kontaktes).

(spørgeskemaet slutter her og denne linje skal ikke kopieres med)

Herefter trykkes der Sæt ind, og spørgeskemaet er oprettet. Husk at gemme spørgeskemaet ved at trykke på GEM

Oprettelse af respondenter

Der oprettes en liste med de studerendes mailadresser. Tryk på fanen Dataindsamling, Opret og Importer. Vælg CSV-fil og tryk Hent skabelon for CSV-fil. Filen gemmes lokalt og åbnes.

Der kan enten udsendes til alle studerende eller til udvalgte studerende. Sendes der til alle studerende, vil alle blive bedt om at udfylde skemaet. Alternativt kan det udsendes til en studerende i gruppen, eller det kan aftales internt i grupperne hvem der udfylder skemaet.

I under overskriften email i kolonne A skal de studerendes email sættes ind. Herefter gemmes filen.

Tilbage i Survey-Xact trykkes Gennemse og filen vælges. Herefter trykkes Importer.

Skemaet er nu klar til distribution.

Distribution til de studerende

Systemet indeholder mulighed for at udsende informations-, distributions- og rykkermail. Under fanebladet Dataindsamling trykkes på fanebladet respondenter, Email-skabeloner og Distributionsmail. Her forfattes distributionsmailen til de studerende.

Det er vigtigt at koden <%MorpheusMailLink%> ikke redigeres, da denne i distributionsmailen bliver til et unikt link, som sikrer at den studerendes email kobles med besvarelsen. Det kan dog godt rykkes rundt, eksempelvis:

”Tryk på følgende link for at besvare spørgeskemaet: <%MorpheusMailLink%>”

Når både mailen og respondentlisten er oprettet, kan mailen udsendes. Det gøre ved at trykke Distribution, Send email og vælge den mail der skal udsendes. Systemet beder om en bekræftelse, hvorefter skemaet bliver distribueret.

Der kan på tilsvarende vis forfattes informations- og rykkermails, som kan udsendes målrettet.

Oprettelse af spørgeskema til kontaktpersoner fra værtsorganisationerne

Log på Survey-Xact og opret en ny måling

Tryk Spørgeskemaer og Rediger spørgsmål i QuickQuest

Oprettelse af spørgeskema

Nu skal spørgeskemaet importeres. Det gøres ved at trykke på tastaturikonet øverst (Indsæt fra tekst). Her kopieres nedenstående test ind:

(spørgeskemaet starter her og denne linje skal ikke kopieres)

Hvad er dit navn?*

Hvad er organisationens navn?*

Hvilken afdeling arbejder du i?*

Hvad er din jobtitel?*

Beskriv kort dit arbejdsområde*

I hvilken grad husker du det konkrete projekt og samarbejdet med de studerende? (Uanset i hvilken grad du husker det konkrete svar, vil vi bede dig besvare spørgeskemaet efter bedste erindring)*

Meget godt

Godt

Middel

Dårligt

Meget dårligt

Hvad var din rolle i forhold til samarbejdet med de studerende?

Hvorfor valgte I at indgå samarbejdet med de studerende?

Bruger I som virksomhed projektsamarbejder med studerende til at skabe relationer?

Bruger I som virksomhed projektsamarbejder til, i særlige tilfælde, at rekruttere fremtidige medarbejdere?

Hvilke forventninger havde I til samarbejdet?

Havde I som virksomhed en dialog med de studerende om deres og jeres egne forventninger til samarbejdet?

Ja

Nej

Hvad var jeres bidrag til de studerende?

Er I som virksomhed blevet medinddraget undervejs i projektet?

Ja

Nej

Hvis ja, hvordan?*

Hvordan har projektet bidraget til jeres organisation?

Hvordan vurderer I det udbytte I har fået af at deltage i projektsamarbejdet?*

Meget godt

Godt

Middel

Dårligt

Meget dårligt

Hvordan blev jeres projektsamarbejde afsluttet? – De studerende sendte den fulde rapport.*

Ja

Nej

Hvordan blev jeres projektsamarbejde afsluttet? – De studerende sendte et kort sammenskriv af rapporten (2-3 sider).*

Ja

Nej

Hvordan blev jeres projektsamarbejde afsluttet? – De studerende afrapporterede ved et møde.*

Ja

Nej

Hvordan blev jeres projektsamarbejde afsluttet? – De studerende sendte en mail med resultaterne af deres undersøgelse.*

Ja

Nej

Hvordan blev jeres projektsamarbejde afsluttet? – De studerende sendte en mail med tak for samarbejdet uden yderligere resultater.*

Ja

Nej

Hvordan blev jeres projektsamarbejde afsluttet? – Vi havde ikke kontakt med de studerende efter afslutning af projektsamarbejdet.*

Ja

Nej

Hvordan blev jeres projektsamarbejde afsluttet? – Vi forsøgte forgæves at kontakte de studerende med henblik på udlevering af rapport eller afrapportering.*

Ja

Nej

Anden afrapportering_____

Hvad kunne I selv have gjort, for at have fået et større udbytte af samarbejdet?*

Kunne de studerende have gjort noget for at give et større bidrag?*

Ja

Nej

Hvis ja hvilket? _____

Hvordan vurderer du værdien af de studerendes arbejde set i forhold til organisationen? – De studerendes arbejde har ikke haft værdi for organisationen*

Ja

Nej

Hvordan vurderer du værdien af de studerendes arbejde set i forhold til organisationen? – De studerendes arbejde har tilført organisationen ny viden*

Ja

Nej

Hvordan vurderer du værdien af de studerendes arbejde set i forhold til organisationen? – De studerendes arbejde har medført forandringer i organisationen*

Ja

Nej

Hvordan vurderer du værdien af de studerendes arbejde set i forhold til organisationen? – De studerendes arbejde har bidraget til produkt- eller serviceudvikling*

Ja

Nej

Hvordan vurderer du værdien af de studerendes arbejde set i forhold til organisationen? – Vi har haft overvejelser om at rekruttere en eller flere af de studerende.*

Ja

Nej

Andet bidrag____

Fik I som virksomhed noget ud af samarbejdet, som I ikke havde regnet med?*

Ja

Nej

Hvis ja, hvilket? ____

Hvilke elementer, mener du, der skal til for at sikre et endnu større udbytte for jer som organisation?*

Hvad var jeres samlede oplevelse af at samarbejde med studerende fra AAU?*

Meget godt

Godt

Middel

Dårligt

Meget dårligt

Hvor sandsynligt er det at I i fremtiden vil have samarbejder med studerende fra AAU?*

Meget sandsynligt

Sandsynligt

Ved ikke

Usandsynligt

Meget usandsynligt

(spørgeskemaet slutter her og denne linje skal ikke medtages)

Herefter trykkes der Sæt ind, og spørgeskemaet er oprettet. Husk at gemme spørgeskemaet ved at trykke på **

Oprettelse af respondenter

Der oprettes en liste med respondenternes mailadresser. Tryk på fanen Dataindsamling, Opret og Importer. Vælg CSV-fil og tryk Hent skabelon for CSV-fil. Filen gemmes lokalt og åbnes.

I under overskriften email i kolonne A skal de studerendes email sættes ind. Herefter gemmes filen.

Tilbage i Survey-Xact trykkes Gennemse og filen vælges. Herefter trykkes Importer.

Skemaet er nu klar til distribution.

Distribution til respondenterne

Systemet indeholder mulighed for at udsende informations-, distributions- og rykkermail. Under fanebladet Dataindsamling trykkes på fanebladet respondenter, Email-skabeloner og Distributionsmail. Her forfattes distributionsmailen til de respondenterne.

Det er vigtigt at koden <%MorpheusMailLink%> ikke redigeres, da denne i distributionsmailen bliver til et unikt link, som sikrer at den studerendes email kobles med besvarelsen. Det kan dog godt rykkes rundt, eksempelvis:

”Tryk på følgende link for at besvare spørgeskemaet: <%MorpheusMailLink%>”

Når både mailen og respondentlisten er oprettet, kan mailen udsendes. Det gøres ved at trykke Distribution, Send email og vælge den mail der skal udsendes. Systemet beder om en bekræftelse, hvorefter skemaet bliver distribueret.

Der kan på tilsvarende vis forfattes informations- og rykkermails, som kan udsendes målrettet.